

Świebodzin, dnia 12 marca 2020r.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W ROKU 2019r.

W powiecie świebodzińskim Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W strukturze organizacyjnej Centrum wyodrębniono zespół ds. pieczy zastępczej. W posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka biorą udział: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, pracownicy socjalni/ asystenci rodziny z ośrodków pomocy społecznej, psycholog, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele ośrodków adopcyjnych. W ciągu 2019r. na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej było zatrudnionych 8 osób (z tego 1 osoba przebywała na zwolnieniu lekarskim związanym z ciążą, a następnie na urlopie macierzyńskim, 1 osoba przebywała na zwolnieniu lekarskim związanym z ciążą, 1 osoba przebywała na urlopie wychowawczym).

Na dzień 31 grudnia 2019r. na terenie Powiatu Świebodzińskiego funkcjonowało 68 rodzin zastępczych, które objęły opieką i wychowaniem 105 dzieci. W czasie całego roku koordynatorzy objęli opieką 79 rodzin zastępczych, w których przebywało 123 dzieci i osób pełnoletnich (art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Należy podkreślić, że liczba 123 obejmuje wszystkie dzieci znajdujące się w pieczy zastępczej, również te, które zmieniały pogotowia rodzinne lub przechodziły z pogotowia rodzinnych do zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych (wykazywane są pojedynczo).

Zgodnie z art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej wypełnia następujące zadania:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
W ramach pracy koordynatorów byli przyjmowani kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej- zostały złożone w tym zakresie 4 wnioski o zakwalifikowanie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (w tym 1 na zawodową i 3 na niezawodową rodzinę zastępczą). Ponadto koordynatorzy przeprowadzali rozmowy mające na celu przekazanie informacji o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla osób mających dzieci umieszczone w rodzinach. Ponadto na terenie powiatu Centrum koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowali akcję promocyjną mającą na celu promocję rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu świebodzińskiego i nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych.
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku 2019 odbyły się 3 posiedzenia komisji kwalifikacyjnych dla 5 kandydatów (4 rodziny) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W zakresie pracy komisji kwalifikacyjnej zostało wydane 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych (dla 5 osób – 4 rodzin). Zakwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzedzone jest przeprowadzaniem wywiadu pedagogicznego, badań psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 **** art.42 ust.7 – okoliczności, o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej (ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.).*

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W roku 2019 zostało ukończone 1 szkolenie dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą, które odbyło się w okresie od września 2019r. do października 2019r. Odbyło się także 1 szkolenie dla kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą, które odbyło się w lipcu 2019r. Poza tym nie było kandydatów, gotowych do podjęcia szkolenia.

4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego

Brak wniosków osób chętnych w tym zakresie.

5. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Organizator informuje funkcjonujące rodziny zastępcze o możliwości podnoszenia kompetencji wychowawczych przez udział w szkoleniach i warsztatach przeprowadzanych m.in. przez Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną w Świebodzinie. W 2019r. zainteresowane osoby będące rodzinami zastępczymi (8 rodzin) ukończyły warsztaty „Bezbłędni rodzice”. Ponadto zawodowe rodziny zastępcze uczestniczyły w szkoleniu zorganizowanym przez Ośrodek Adopcyjny w Zielonej Górze dotyczącym aktualnych procedur adopcyjnych i współpracą między rodziną zastępczą a kandydatami na rodziców adopcyjnych.

6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W powiecie świebodzińskim funkcjonuje nieformalna grupa wsparcia zawodowych rodzin zastępczych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i jego członkowie mają możliwość spotkań na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie, a także spotykają się na gruncie prywatnym. Do pełnienia funkcji rodzin pomocowych zostały wyznaczone 4 rodziny niezawodowe, które złożyły pisemną deklarację w tym zakresie. W 2019 roku wpłynęły 4 wnioski w zakresie organizowania opieki nad dziećmi w postaci rodziny pomocowej w związku z zaplanowanym wypoczynkiem przez zawodową rodzinę zastępczą lub w związku z sytuacją losową.

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Nie ma zgłoszeń w tym zakresie.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator współpracuje w zakresie realizowanych zadań z ośrodkami pomocy społecznej, na terenie, których zamieszkują rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu powiatu świebodzińskiego w zakresie uzyskiwania informacji o funkcjonowaniu osób w środowisku oraz ustalania zasad kontaktowania się z dzieckiem przebywającym w rodzinie zastępczej. Zatem współpraca z ośrodkami nie ogranicza się jedynie do gmin znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego. Pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej są zapraszani do udziału w posiedzeniach zespołów kwalifikacyjnych, do spraw oceny sytuacji dziecka i ustalenia zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Organizator utrzymuje stały kontakt ze szkołami w zakresie określenia funkcjonowania dziecka w szkole - opinie szkolne oraz utrzymuje stały kontakt z pedagogami szkolnymi w zakresie ustalenia drogi pomocy dziecku mającemu problemy z nauką oraz stwarzającym trudności wychowawcze. Organizator zwraca się do lekarzy rodzinnych, którzy obejmują opieką zdrowotną dzieci z rodzin zastępczych o wydanie zaświadczeń o stanie zdrowia dziecka, ustalenia dalszego procesu leczenia oraz jakości kontaktów rodziców zastępczych z lekarzem rodzinnym. W powyższym zakresie zbierane dane są niezbędne do podjęcia decyzji o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Organizator współpracuje z sądami i służbą kuratorską przekazując informację o bieżącej sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz w zakresie konieczności wzmocnienia sprawowanego nadzoru nad rodziną zastępczą. W sytuacjach występowania problemów w rodzinie na zespoły kwalifikacyjne zapraszani są funkcjonariusze Policji.

9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego są objęte pomocą i wsparciem psychologa. W 2019 roku psycholog przyjęła 608 osób, którym udzielono porad. Psycholog przeprowadziła także 34 terapie rodzinne.

10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Nie zostały zgłoszone potrzeby. Ponadto rodzinom zastępczym na bieżąco udzielane są informacje w zakresie przepisów ustaw.

11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2019r. odbyły się 44 posiedzenia zespołów kwalifikacyjnych dla rodzin zastępczych dotyczących oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej – ustawa nakłada obowiązek dokonywania ocen sytuacji dzieci co 6 m-cy, a dzieci poniżej 3 rż. – co 3 m-ce. W zakresie pracy zespołu kwalifikacyjnego zostało opracowanych 157 dotyczących zasadności dalszego pobytu dziecka (lub rodzeństwa) w rodzinie zastępczej, które zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Świebodzinie, a także w Zielonej Górze. Podczas zespołów zostało dokonanych 40 ocen rodzin zastępczych.

12. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wsparcie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Organizator w zakresie prowadzenia działalności diagnostyczno – konsultacyjnej jest gotowy do pozyskiwania i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ze względu na uzyskanie przez pracownika PCPR uprawnień trenera rodzin zastępczych, Organizator ma możliwość przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Organizator widzi potrzebę odpowiedniego przygotowania i utrzymania wysokiego poziomu kompetencji rodzin zastępczych. W 2019r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniało psychologa, który wspierał rodziny zastępcze w związku z występującymi problemami w rodzinie. Wsparciem psychologicznym oraz pracą socjalną koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej są objęte rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ramach zgłaszanych potrzeb.

13. Przeprowadzanie badań psychologiczno– pedagogicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka **** art.42 ust.7 – okoliczności, o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej (ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.)*

W 2019 roku wobec 9 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (w tym 3 kandydatów wskazanych przez Sąd) zostały przeprowadzone badania psychologiczne i zostały wydane opinie w tym zakresie. Analiza, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**** art.42 ust.7 – okoliczności o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej; ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.)*) została przeprowadzona wobec 7 rodzin.

14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W 2019 roku z poradnictwa i wsparcia psychologa oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej skorzystały wszystkie rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe objęte pracą Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

15. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do Ośrodka Adopcyjnego w Gorzowie Wlkp. W 2019r. zostało zgłoszonych 10 dzieci, w tym 3 dzieci celem poszukiwania rodzin adopcyjnych.

16. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W 2019 roku wpłynęły 4 wnioski w zakresie organizowania opieki nad dzieckiem w postaci rodziny pomocowej w związku z zaplanowanym wypoczynkiem przez zawodową rodzinę zastępczą oraz sytuację losową. Ponadto w zawodowych rodzinach zastępczych w związku z przekroczeniem ustawowej liczby dzieci w rodzinie (powyżej 3 dzieci lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach) zostały zatrudnione osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

17. Organizowanie rodzinom biologicznym warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze

W 2019r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie nie organizowano rodzinom biologicznym warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze. Jednakże rodziny biologiczne miały możliwość uczestniczenia w zajęciach warsztatowych „Szkoły dla rodziców” oraz cyklu zajęć „Bezbłądni rodzice”, organizowanych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świebodzinie, o czym zainteresowani byli informowani przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Podsumowanie:

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie w związku z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przygotowało program w celu pozyskania dodatkowych środków. Została pozyskana dotacja z budżetu państwa na wynagrodzenie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikające z nałożonych zadań w wysokości 86.678 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zgodnie z zadaniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012r. obejmuje opieką i wsparciem wszystkie rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego oraz od 16 czerwca 2014r. - 1 zawodową specjalistyczną rodzinę zastępczą z terenu Zielonej Góry w związku z zawarciem Porozumienia pomiędzy Starostą Świebodzińskim a Prezydentem Miasta Zielonej Góry. Tut. Centrum od wielu lat boryka się z brakiem osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin zastępczych. W związku z powyższym na przełomie listopada i grudnia 2019r. została przeprowadzona akcja promocyjna, która miała na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego i pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych. Na terenie naszego miasta zostały rozwieszone plakaty z terminami dyżurów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w czasie których zainteresowani mogli uzyskać dokładne informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego. Na prywatnych profilach portali społecznościowych także umieszczano informacje o terminach w/w dyżurów. Niestety akcja nie przyniosła oczekiwanych rezultatów- nie było zainteresowania. Brak nowych chętnych do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i duża liczba dzieci w rodzinach już funkcjonujących, zwłaszcza zawodowych, rodzi problem braku możliwości zabezpieczenia potrzeb powiatu w zakresie udzielenia pomocy dziecku w zakresie zapewnienia opieki i wychowania w rodzinie zastępczej. Od 1 stycznia 2016r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej można umieszczać dzieci powyżej 10 rż. co oznacza, że każde dziecko poniżej tego wieku musi znaleźć opiekę w rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2019r. nie zostały wykonane

4 postanowienia Sądu dotyczące umieszczenia 7 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych, w tym: 2 dzieci przebywa w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 2 dzieci przebywa w zawodowej specjalistycznej rodzinie zastępczej, 3 przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Trudna sytuacja związana z brakiem chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i brak miejsc w rodzinach funkcjonujących dotyczy całego kraju. Pomimo podejmowanych działań zmierzających do zapewnienia opieki dzieciom w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, otrzymujemy odmowy przyjęcia dzieci. Z uwagi na różnorodność problemów i potrzeb, wiele rodzin zastępczych wymaga specjalistycznej pomocy, zwłaszcza psychologiczno - pedagogicznej. Duża część problemów występujących w rodzinach dotyczy m.in. problemów związanych motywacją do nauki, realizacją obowiązku szkolnego, demoralizacją, uzależnieniami u dzieci i młodzieży, problemów natury psychicznej (samookaleczenia, próby samobójcze, stany depresyjne), problemów wychowawczych i niewystarczających kompetencji u opiekunów zwłaszcza w pracy z nastolatkiem. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego koordynatora nie może przypadać więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka (art. 77 ust.4). Aktualnie współpracę z rodzinami zastępczymi prowadzi 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Ludmiła Janik